

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 9. oktober 2014
Sagsnr.: 99

- ./.
- Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om Kommissionens ændring af bilag V til Europaparlamentet og Rådets Forordning nr. 999/2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatiser (TSE).

Forslaget forventes sat til afstemning i Den stående komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 14. oktober 2014.

Forslaget forventes at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU negligerbart.

Regeringen agter at stemme for forslaget.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Enhed/Kontor: Fødevarestyrelsen/Dyresundhed

Dep sagsnr.: 28012

Den 8. oktober 2014

FVM 319

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens ændring af bilag V til Europaparlamentet og Rådets Forordning nr. 999/2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatii (TSE)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af TSE forordning 999/2001 for så vidt angår kravet om at fjerne specificeret risikomateriale¹ (SRM) for medlemsstater med status som land med ubetydelig risiko for BSE. Med forslaget vil fjernelse af SRM ikke længere være et krav for medlemsstater med ubetydelig risiko, hvilket blandt andet omfatter Danmark.

Forslaget forventes at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU negligerbart. Forslaget forventes sat til afstemning i Den stående komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 14. oktober 2014. Regeringen stiller sig positivt overfor forslaget under hensyntagen til, at risikoen er negligerbar, og at forbrugeren ikke stilles dårligere ved, at EU selv producerer produkter, hvor SRM ikke fjernes end ved at importere tilsvarende produkter fra tredjelande, hvor SRM ikke er fjernet.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag om Kommissionens ændring af bilag V til Europaparlamentet og Rådets Forordning nr. 999/2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatii

Forslaget er fremsat med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatii artikel 23 første paragraf.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den stående komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder. Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den stående komité for Planter, Dyr,

Fødevarer og Foder forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den stående komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder den 14. oktober 2014.

Nærhedsprincippet

Der er tale om ændring af et bilag til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Kommissionen har fremlagt forslag til ændring af bilag V i TSE forordning 999/2001 for så vidt angår kravet om at fjerne specificeret risikomateriale (SRM) for medlemsstater med status som land med ubetydelig risiko for BSE. Med forslaget vil fjernelse af SRM ikke længere være et krav for medlemsstater med ubetydelig risiko, hvilket blandt andet omfatter Danmark.

Kommissionen har med TSE køreplan II forpligtet sig til at genoverveje SRM reglerne for lande med ubetydelig risiko for BSE, når tilstrækkeligt mange medlemsstater i EU har status som land med ubetydelig risiko. På nuværende tidspunkt har 18 af EU's medlemsstater status som land med ubetydelig risiko for BSE.

Med TSE køreplan II var Kommissionens plan generelt at tilstræbe at tilpasse EU's SRM liste til de internationale standarder hos verdensorganisationen for dyresundhed (OIE), på baggrund af solid videnskabelig rådgivning. Kommissionen gør i den forbindelse opmærksom på, at det ikke er et realistisk mål at opnå fuldstændig eliminering af risikoen, hvorfor den videnskabelige rådgivning også bør tage hensyn til den gunstige epidemiologiske situation vedrørende BSE i EU.

Forslaget fremsættes således med baggrund i, at antallet af BSE tilfælde er faldet i hele EU igennem de seneste år og er nu på et meget lavt niveau inklusiv antallet af tilfælde af atypisk BSE, som er på et konstant lavt niveau. Atypisk BSE findes også i andre dele af verdenen, og ifølge den tilgængelige videnskabelige dokumentation omkring atypisk BSE er det en spontant opstået sygdom. Derfor må atypisk BSE forventes også at eksistere i fremtiden med meget lav forekomst.

EU's SRM regler for lande med ubetydelig risiko for BSE er strengere end OIE reglerne. I OIE reglerne er der ikke krav om at fjerne SRM for lande med ubetydelig risiko for BSE. Det betyder i praksis, at lande udenfor EU kan eksportere varer til EU, hvor SRM ikke er fjernet. Tilsvarende produkt produceret i EU skal have fjernet SRM i henhold til EU reg-

¹ SRM er de dele af kreaturer, får og geder, som kan indeholde smitsomt materiale, hvis dyrene er smittet med BSE/TSE.

lerne. EU's krav om fjernelse af SRM for lande med "ubetydelig risiko for BSE" betyder dermed en ulige konkurrence i forhold til tredjelande.

Forslaget fremsættes på baggrund af den eksisterende videnskabelige dokumentation om SRM. Såfremt fremtidig videnskabelig dokumentation skulle afsløre ny viden, hvilket nødvendiggør nye tiltag bør reglerne ændres for både EU lande og tredjelande.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

I Danmark reguleres TSE området af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopatiser senest ændret ved Kommissionens forordning (EU) nr. 630/2013 af 28. juni 2013.

Forslaget vedrører en ændring af TSE forordning 999/2001 med senere ændringer. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark, men der vil være behov for tilpasning af dansk lovgivning.

Vejledning nr. 9841 af 19/12/2013 om kontrol med håndtering af specificeret risikomateriale.

Bekendtgørelse nr. 1288 af 20/12/2011 om overvågning og bekæmpelse af TSE hos får og geder.

Bekendtgørelse nr. 878 af 01/07/2013 om overvågning og bekæmpelse af BSE hos kvæg

Konsekvenser

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser eller administrative konsekvenser for det offentlige, men vil medføre betydelige byrdelettelser for erhvervslivet, som ikke lænere skal fjerne og destruere SRM materiale. Endvidere vil erhvervet have mulighed for at sælge produkter, som tidligere skulle kasseres.

En vedtagelse af forslaget kan medføre behov for tilpasning af vejledning og bekendtgørelse.

Forslaget skønnes at have negligerbar indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark. Således konkluderer en risikovurdering udført af Danmarks Tekniske Universitet, Veterinærinstituttet, at der med 95 % sikkerhed vil være mindre end 1 person, der over en 5 årig periode kan blive smittet med kogalskab, som følge af klassisk BSE. Dette tal er under forudsætning af at forekomsten af klassisk BSE bevares på samme niveau i de kommende år. Risikoen for forekomst af klassisk BSE er faldet både i Danmark og i resten af EU (18 tilfælde i EU i 2012) og forventes at falde yderligere i de kommende år.

Der eksisterer også atypisk BSE. Denne sygdom hos kreaturer antages som en spontant opstået lidelse på linje med Creutzfeldt-Jacob hos mennesker. Creutzfeldt-Jacob er en

sygdom, der opstår spontant hos mennesker. For atypisk BSE, som derfor ikke kan udryddes, vurderes det ligeledes, at der vil være under 1 person, der kan blive smittet med kogalskab indenfor 5 år. For dette tal er der en vis usikkerhed, idet der blandt andet ikke er kendskab til artsbarrieren, hvilket er den mængde smitsomt stof, der skal til for at smitte henholdsvis ko og menneske. Atypisk BSE forventes at eksistere på samme lave niveau i fremtiden.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer støtter forslaget og bemærker, at det ikke kan udelukkes, at virksomheder kan blive mødt med krav fra visse tredjelande om fortsat at fjerne risikomateriale. I så fald vil det være en kommerciel beslutning for virksomhederne, om de vil efterleve disse krav. Under alle omstændigheder vil det, der i dag fjernes som risikomateriale og efterfølgende behandles som kategori 1, kunne anvendes til konsum, for eksempel har der tidligere været et godt marked for kreaturhjerter, og det kunne måske genopbygges.

Daka forarbejder animalske biprodukter, som ikke anvendes til konsum. DAKA hilser forslaget velkommen og mener, at forordningen på baggrund af det lave antal BSE tilfælde i EU bør kunne ændres, uden at EU's høje standard for fødevarer sikkerhed kompromitteres. Daka henviser til, at ændringen set i lyset af en bredere europæisk dagsorden med et mere biobaseret samfund er vigtig, idet døde dyr udgør en stor ressource. Daka anser, at ændringen er et udtryk for, at BSE må anses som en udryddet sygdom. Derfor ønsker DAKA yderligere lempelser af kravene i TSE forordningen hurtigere end hidtil set. Daka fremhæver, at alle selvdøde drøvtyggere fremadrettet bør være kategori 2 materiale.

Fødevarestyrelsen bemærker, at ændringer foretages i takt med tilvejebringelse af videnskabelig dokumentation fra EFSA. Vedrørende selvdøde drøvtyggere kan Fødevarestyrelsen oplyse, at selvdøde drøvtyggere, som ikke længere indeholder SRM, kan anvendes og bortskaffes som kategori 2 materiale. Fødevarestyrelsen gør dog opmærksom på, at dyr, der mistænkes for at være inficeret med en transmissibel spongiform encephalopati (TSE) eller dyr, der er aflivet i forbindelse med foranstaltninger til udryddelse af TSE (for eksempel BSE eller scrapie), fortsat skal bortskaffes som kategori 1 materiale.

Regeringens foreløbige generelle holdning

På nuværende tidspunkt er det fuldt lovligt at importere produkter produceret i tredjelande med status som land med ubetydelig risiko for BSE, hvor der ikke er fjernet SRM. Baseret på den videnskabelige dokumentation fra EFSA vurderes det, at forbrugerne ikke stilles dårligere ved, at EU lande med status som land med ubetydelig risiko for BSE selv producerer produkter uden at fjerne SRM. Forslaget medfører betydelige byrdelettelser for erhvervet, som ikke længere skal fjerne og håndtere SRM. Endvidere kan erhvervet sælge produkter, som tidligere skulle kasseres. Erhvervet ligestilles herved med konkurrenter i tredjelande. Regeringen agter på den baggrund at stemme for forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke offentlige oplysninger om andre landes holdninger.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Rådskonklusioner om Kommissionens TSE køreplan II har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. november 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29.-30. november 2010 jf. samlenotat oversendt den 18. november 2010.